

Motion till riksdagen 2017/18:4153

av **Kristina Yngwe m.fl. (C, M, L, KD)**

med anledning av skr. 2017/18:238 En klimatstrategi för Sverige

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att klimatpolitiken ska sträva efter att uppnå minskade utsläpp med bibehållen god ekonomisk tillväxt och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att klimatpolitiken ska baseras på styrmedel som på ett kostnadseffektivt sätt kan uppnå de utsläppsmål som riksdagen beslutat om och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om dubbla styrmedel och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att klimatåtgärder i Sverige inte ska leda till export av utsläpp och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Klimatförändringarna utgör ett av vår tids största hot. År efter år noteras rekordvärme. År 2016 var det varmaste året sedan temperaturmätningarna startade. År 2017 var det varmaste året utan väderfenomenet El Niño. Samtidigt ser vi hur extremt väder som torka, översvämningar och orkaner blir allt vanligare. Svältkatastrofer till följd av långdragen torka, människor som tvingas lämna sina hem på grund av havsnivåhöjningar, extrema nederbördsmängder som får kostsamma konsekvenser i stadsmiljö. Läget är allvarligt.

Klimatförändringarna utgör ett globalt problem som kräver internationella såväl som nationella lösningar. I december 2015, på COP 21, enades 195 länder om ett historiskt klimatavtal för att hålla den globala temperaturökningen klart under 2 grader och göra ansträngningar för att hålla den globala medeltemperaturökningen under 1,5 grader.

Klimatpolitiken måste leverera resultat

Alliansregeringens klimat- och energiöverenskommelse lade en grund för en långsiktighet i klimatpolitiken. Genom att förena ekonomisk tillväxt med minskade utsläpp visade Sverige vägen mot en framtid utan nettoutsläpp av växthusgaser. Alliansregeringens politik gav resultat, både vad gäller minskade klimatutsläpp och en stabil energipolitik. Under perioden 2006–2014 då Alliansen var i regeringsställning minskade de samlade växthusgasutsläppen med 19 procent (12,5 miljoner ton koldioxidekvivalenter). Detta är dubbelt så mycket som utsläppen minskade under den föregående åttaårsperioden 1998–2006 då de sjönk med 8 procent, eller totalt 6,2 miljoner ton koldioxidekvivalenter. Den förnybara energin ökade och utgör nu mer än hälften av den totala energiförbrukningen. Trenden med minskade utsläpp har nu tyvärr brutits.

Under Alliansens tid i regeringen sattes målet om noll nettoutsläpp senast år 2050. Detta mål har nu skärpts i och med Miljömålsberedningens förslag som riksdagen beslutade om när det förstärkta klimatpolitiska ramverket antogs i juni 2017, så att målet om nettonollutsläpp i stället nu är satt till 2045. Därefter ska negativa utsläpp uppnås. Senast 2030 ska utsläppen av växthusgaser från inrikes transporter, utom flyget, vara minst 70 procent lägre än år 2010.

För att nå dessa mål krävs ambitiösa styrmedel som på ett effektivt sätt ställer om samhället på en mer hållbar väg. I skrivelse 2017/18:238 En klimatstrategi för Sverige beskriver regeringen sin politik för att uppnå Sveriges klimatåtaganden. Naturvårdsverket har granskat regeringens politik och kommit fram till att vare sig den nuvarande eller den planerade politiken når fram till riksdagens klimatmål. För inrikes transporter exempelvis kommer utsläppen att behöva minskas med ytterligare upp till 3 miljoner ton fram till 2030. Vi vill betona vikten av att utforma styrmedel som kan leverera resultat och uppnå de mål som sju partier har enats om.

Behov av effektiva styrmedel

I regeringens skrivelse 2017/18:238 En klimatstrategi för Sverige beskrivs bl.a. åtgärder såsom Klimatklivet, elcykelpremien och flygskatten. Flera av dessa initiativ har beskrivits som ineffektiva. Konjunkturinstitutet har konstaterat att både Klimatklivet och elcykelpremien riskerar att vara kostsamma sätt att tidigarelägga åtgärder och utsläppsminskningar som ändå skulle ha skett. I regeringens vårändringsbudget satsas ytterligare medel på dessa initiativ. Utgifterna skenar, inom klimat- och miljöpolitiken såväl som inom andra områden, något som regeringen beskriver som positivt. Flygskatten väntas leda till tveksamma miljöresultat då den har mycket begränsad styrande effekt. Med förslag som krav på inblandning av förnybart bränsle uppnås i stället en styrande effekt, där teknikutveckling stimuleras.

Vi vill betona vikten av att utforma styrmedel som på ett effektivt sätt leder till minskade utsläpp, utan att innebära onödigt slöseri med skattemedel. Vi vill att Sverige ska vara ett föregångsland inom klimatpolitiken. Genom att införa styrmedel som gynnar teknikutveckling kan tillväxt och minskade utsläpp gå hand i hand. Därmed kan Sverige visa internationellt ledarskap och visa vägen för andra länder att följa efter. Genom att skapa förutsättningar för teknikutveckling kan ny teknik utvecklas som kan bli en exportmöjlighet. På så sätt kan på sikt tekniken även leda till utsläppsminskningar i andra länder, samtidigt som den svenska ekonomin gynnas.

Dubbla styrmedel

Flera verksamheter i Sverige omfattas redan av EU:s utsläppshandel, EU ETS. Att subventionera utsläppsreducerande åtgärder inom sådana sektorer kan leda till utsläppsminskningar. Men samtidigt kommer de aktörer som subventioneras att kunna sälja utsläppsrätter, eller undvika att köpa lika många. Detta innebär i praktiken inte en utsläppsminskning, utan en omförflyttning av medel från skattebetalarna till de aktuella sektorerna.

Flera av de initiativ som regeringen beskriver i skrivelse 2017/18:238 är riktade mot sektorer som omfattas av EU ETS. Bland annat kan nämnas flygskatten samt Industrilivet, som syftar till att ge stöd till åtgärder för att minska processrelaterade utsläpp i industrin. Eftersom dessa verksamheter omfattas av EU ETS kommer inte åtgärderna att leda till utsläppsminskningar på kort sikt.

Vi konstaterar att detta användande av dubbla styrmedel kan vara problematiskt. Samtidigt står den svenska industrin för en tredjedel av Sveriges territoriella utsläpp, och representanter för industrin vittnar om behovet av teknikutveckling för att kunna uppnå ytterligare utsläppsminskningar inom sektorn. Användandet av dubbla styrmedel bör undvikas, i synnerhet när det gäller styrmedel som syftar till att öka en prissignal. Om ett annat syfte finns för införandet av dubbla styrmedel bör detta syfte i så fall tydliggöras.

Klimatpolitiken ska inte leda till export av klimatpåverkan

Sverige ska vara ett klimatföredöme. Genom att införa tuffa styrmedel och incitament som gör en omställning lönsam kan teknik utvecklas så att svenska företag blir världsledande inom klimatområdet och tekniken exporteras till andra länder. Detta kan leda till konkurrensfördelar såväl som utsläppsminskningar på det globala planet.

Samtidigt är det viktigt att säkerställa att svenska företag inte drabbas av krav och kostnader som leder till att verksamheter flyttas utomlands och att utsläppen i stället ökar i andra länder. Risken för detta finns när konkurrensutsatta sektorer utsätts för alltför långtgående krav, så att det leder till ökad koldioxidintensiv import eller omlokalisering av industrier. Ur miljöperspektiv är en sådan utveckling ofta särskilt olycklig, då svenska industrier och företag ofta har kommit längre i sitt klimat- och miljöarbete än företag i många andra länder. Rätt utformad kan klimatpolitiken leda till tekniska framsteg såväl som utsläppsminskningar och konkurrensfördelar för svensk industri.

Svensk klimatpolitik ska bygga på långsiktiga spelregler som inte driver jobb eller utsläpp ut ur Sverige eller EU. På så vis kan Sverige vara ett föregångsland inom klimatpolitiken och visa att en ambitiös klimatpolitik och bibehållen konkurrenskraft kan gå hand i hand.

Kristina Yngwe (C)

Maria Malmer Stenergard (M)

Lars Tysklind (L)

Lars-Axel Nordell (KD)